

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/88/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714211730
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8714211730.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. D. O., nar. XX.XX.XXXX a 2/ Ing. Y. O., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom Q., časť S. Q., Q. XX/XX, obaja zast. JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou, Bratislava, ul. Podbrezovská 34 proti žalovanému: Združenie F. - nadstavba so sídlom v S. Q., Q. XX, Q., IČO: 37796887, o splnenie povinnosti previesť vlastnícke právo k rozostavanému bytu, o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 10C/267/2014-37 zo dňa 26.01.2015 takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie súdu 1.stupňa a vec v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvého stupňa podľa ust. § 10 ods. 1, 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, zároveň podľa položky 1 písm.a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch s použitím poznámky č. 8 k tejto položke.

Súd prvého stupňa konštatoval, že žalobcovia podali na Okresný súd Poprad dňa 17.10.2014 voči žalovanému žalobu s alternatívnym petitom žaloby v znení, že „žalovaný je povinný do 15 dní podať návrh na zápis do katastra nehnuteľnosti riadnu zmluvu o nadstavbe bytového domu rozostavaným bytom č. X - D na X. posch. bytového domu s.č. XX Q. ul. v S. Q., v prospech žalobcov. Tohto záväzku sa môže zbaviť aj zaplatením sumy 53.134,38 Eur v rovnakej lehote“. Súčasne pri podaní žaloby žalobcovia zaplatili súdny poplatok v kolkoch v sume 33,50 Eur.

Písomnou výzvou zo 16.12.2014 súd vyzval oboch žalobcov spoločne a nerozdielne doplatiť súdny poplatok za alternatívny návrh v sume 3.154,50 Eur, vypočítaný podľa položky 1, písm.a/ Sadzobníka súdnych poplatkov podľa Zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a to vo výške 6 % z toho alternatívneho návrhu, z ktorého sa podľa uvedeného zákona vyberá vyšší poplatok, t. j. zo sumy 53.134,38 Eur. Predpísaná výška súdneho poplatku po zaokrúhlení činí sumu 3 188,- eur a po odpočítaní zaplatenej sumy 33,50 Eur, zostáva doplatiť 3.154,50 Eur. Písomnú výzvu prevzala právna zástupkyňa žalobcov dňa 22.12.2014 a v súdom určenej lehote 18 dní od doručenia výzvy napriek poučeniu súdu o následkoch nezaplatenia (nedoplatenia) súdneho poplatku predpísaný súdny poplatok nezaplatila.

Súd konanie pre nezaplatenie (nedoplatenie) súdneho poplatku žalobcami 1/ a 2/ za alternatívny návrh, z ktorého sa podľa zákona o súdnych poplatkoch vyberá vyšší poplatok, zastavil.

Súd prvého stupňa zároveň dodal, že v prípade zákona o súdnych poplatkoch, aj poznámky č. 8 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov ide o fiškálny predpis upravujúci záväzný postup pri vyberaní súdnych poplatkov za alternatívne návrhy a uvedená právna úprava nerozlišuje, o aký druh alternatívneho návrhu ide. V danom prípade ide o tzv. alternatíva facultas, t. j. , že súd priznáva jediné

plnenie, ale s možnosťou náhradného plnenia a teória práva pozná ešte ďalšie 2 druhy alternatívnych návrhov a to na alternatívne plnenie (priznávajú sa oba plnenia) a tzv. žaloba s primárnym a eventúalnym petitom (priznáva sa len jedno z týchto dvoch plnení). Pri všetkých troch druhoch alternatívnych návrhov je zákonný postup pri vyberaní súdnych poplatkov ten istý.

Proti tomuto uzneseniu včas podali odvolanie žalobcovia. Navrhli uznesenie zrušiť a to autoremedúrou alebo inštančným postupom. Namietali, že: 1. v materiálne ponímanom demokratickom a právnom štáte nemožno pripustiť interpretáciu a aplikáciu akéhokoľvek ustanovenia právnej normy spôsobom, ktorý nerešpektuje fundamenty slovenského ústavného poriadku, 2. že účel a zmysel interpretovanej a aplikovanej normy preto nie je možné hľadať iba v slovách a vetách tejto normy, pretože v nej sú vždy prítomné aj princípy právneho štátu, 3. citovali znenie položky č.8 poznámky, 4. uviedli, že teória a súdna prax pripúšťa a rozlišuje pri zložitom petite a/ spojenie viac žalobných nárokov z rôznych dôvodov v jednej žalobe (tzv.objektívna kumulácia), ktorú pre spoplatnenie možno a treba podradiť pod poznámku č. 8 položky č.1 Sadzobníka, b/ prípady, v ktorých je viac nárokov uplatňovaných v jednej žalobe, eventuálne alebo alternatívne tak, že sa vzájomne vylučujú. Žalobcovia sa zmienili (iii) aj o zvláštnom druhu petitu tzv.fakultatívne plnenie (alternatíva facultas alebo alternatívne splnomocnenie), ktoré neupravuje ani hmotné ani procesné právo, ale súdna prax ho akceptuje. Ide o procesnú ponuku žalobcu žalovanému, ktorý je zaviazaný na určité plnenie, že sa môže zbaviť svojej povinnosti poskytnutím iného, spravidla peňažného plnenia. Preto súd môže uložiť len plnenie primárne, teda iba to, čo je predmetom sporu, či konania aj z hľadiska poplatkového zákona podľa § 7, avšak do rozsudku prevezme žalobcovo vyhlásenie obsiahnuté v petite žaloby, takže žalovaný má potom možnosť sa ponúknutým spôsobom svojej povinnosti zbaviť. Žalobca však môže nútene vymáhať iba primárne plnenie. 5. Z uvedeného žalobcovia vyvodili, že v danej veci uplatnili iba jeden návrh, nie viac návrhov ako hovorí poznámka 8 s jedným primárnym predmetom sporu. Preto nielen gramaticky, ale aj teologicky výklad aplikovanej právnej normy hovorí iné, než v tomto smere nepreskúmateľné a svojvoľné uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania. 6. Ak by podľa súdu išlo o dva samostatné nároky uplatnené žalobcami v podanom návrhu a títo z primárneho nároku súdny poplatok zaplatili, súd nemal najmenší dôvod zastaviť konanie v tejto samostatnej časti. Teda uloženie povinnosti žalovanému podať návrh na zápis do KN riadnu zmluvu. Mohol zastaviť konanie iba v časti fakultatívneho plnenia, naviac keď vecou samou podľa § 152 O.s.p. je iba primárne plnenie.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods.2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcov je dôvodné.

Z obsahu spisu, ale i dôvodov uvedených v uznesení súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobcovia podali na súd dňa 17.10.2014 voči žalovanému žalobu s alternatívnym petitom žaloby v znení, že „žalovaný je povinný do 15 dní podať návrh na zápis do katastra nehnuteľnosti riadnu zmluvu o nadstavbe bytového domu rozostavaným bytom č. X - D na X. posch. bytového domu s.č. XX Q. ul. v S. Q., v prospech žalobcov. Tohto záväzku sa môže zbaviť aj zaplatením sumy 53.134,38 Eur v rovnakej lehote“. Súčasne pri podaní žaloby žalobcovia zaplatili súdny poplatok v kolcoch v sume 33,50 Eur.

Súd prvého stupňa písomnou výzvou zo dňa 16.12.2014 vyzval žalobcov spoločne a nerozdielne doplatiť súdny poplatok za alternatívny návrh v sume 3.154,50 Eur.

Podľa položky 1, písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou Zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a s použitím poznámky č. 8 k tejto položke je výška súdneho poplatku z ceny predmetu konania alebo z hodnoty predmetu sporu 6 %, najmenej 16,50 Eur a najviac 16.596,50 Eur, v obchodných veciach najviac 33.193,50 Eur. Ak navrhovateľ uplatní alternatívne viacej návrhov na začatie konania, poplatok sa platí iba z toho návrhu, z ktorého sa podľa tohto zákona vyberá vyšší poplatok.

Možno prisvedčiť žalobcom, že v danom prípade bolo potrebné použiť teologicky výklad právnej normy. Ide o dynamický výklad zo zmyslu zákona, ktorý skúma aký bol úmysel zákonodarcu a aký je účel rozoberanej právnej normy.

S použitím tohto výkladu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade nejde o alternatívny petit, tak ako to má na mysli položka č.1 písm.a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou Zákona o súdnych poplatkov a poznámka č.8 k tejto položke.

Čo do alternatívneho petitu možnosť voľby sa spravidla vyjadruje slovom „alebo“, keď žalobca uvedie všetky plnenia, z ktorých môže si žalovaný zvoliť jedno. Je to v prípade, ak to stanoví právny predpis alebo právny úkon (zmluva), keď dlžník môže poskytnúť veriteľovi plnenie podľa svojej voľby z viacerých možností (z viacerých plnení), musí veriteľ, ktorý sa domáha splnenia tejto povinnosti v konaní pred súdom rešpektovať možnosť voľby plnenia dlžníka i v žalobnom petite.

Žalobný petit však môže obsahovať aj tzv.alternatívu facultas, ako je to v danom prípade. Uplatnením tohto petitu žalobca prejavuje ochotu prijať od žalovaného miesto plnenia, ktoré mu podľa právneho predpisu alebo podľa zmluvy patrí plnenie iné, ktoré je vyjadrené v petite, na ktoré podľa hmotného práva nemá nárok. Ak bude primárnemu nároku vyhovené, stanoví súd tiež plnenie náhradné. Posudzuje pritom či ide o plnenie právne možné, ale prípadnú primeranosť náhradného plnenia a to ani z hľadiska výšky súd nepreskúmava a vychádza iba z údajov žalobcu. Žalobca sa môže domáhať iba plnenia, ktoré mu patrí, ktoré je uplatnené primárnym návrhom. Súčasne je zaviazaný prijať aj náhradné plnenie, tzv. alternatívu facultas, lebo žalovaný môže splniť svoju povinnosť i tým, že žalobcovi poskytne v rozsudku stanovené náhradné plnenie. Ak však bude žalobca neúspešný čo do primárneho návrhu, nemôže mu byť priznané ani náhradné plnenie. Žalobca ako oprávnený môže viesť exekúciu len pre plnenie, ktoré bolo predmetom tohto konania; dlžník by sa však mohol zbaviť záväzku plnením predmetu k prijatiu ktorého na miesto pôvodného plnenia prejavil oprávnený ochotu do času, pokiaľ nebolo pôvodné plnenie vymožené celé (napríklad R 21/1964 alebo R 48/2005). Súd prvého stupňa nesprávne rozhodol, keď konanie zastavil. Preto odvolací súd postupom podľa ust. § 221 ods.1 písm.i/ O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa ust. § 221 ods.2 O.s.p.

Úlohou súdu prvého stupňa vo veci bude ďalej konať a rozhodnúť.

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že dôvodnou bola i odvolacia námietka žalobcu, že nebolo možné konanie zastaviť, pokiaľ žalobcovia zaplatili súdny poplatok z primárneho nároku. V tejto súvislosti odkazuje odvolací súd na Komentár zákona o súdnych poplatkoch pri poznámke 6, z ktorého vyplýva, že žalobca môže zaplatiť poplatok len za jeden z uplatnených nárokov a súd potom musí konať o nároku za ktorý je poplatok zaplatený a nie je oprávnený konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastaviť čo sa týka toho nároku, za ktorý si žalobca poplatkovú povinnosť v plnom rozsahu plnil (uznesenie NS SR sp.zn. 5 Obo 122/2008).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.